

ANDRZEJ BUSZA

ZNAKI
WODNE

Poezje

INSTYTUT

PARYŻ

LITERACKI

1969

ZNAKI WODNE

BIBLIOTEKA « KULTURY »

TOM 174

IMPRIME EN FRANCE

Editeur: INSTITUT LITTERAIRE, S.A.R.L.,
91, avenue de Poissy, Mesnil-le-Roi
par 78-MAISONS-LAFFITTE

ANDRZEJ BUSZA

ZNAKI WODNE

Poezje

mamie i wili poświęcam

INSTYTUT
PARYŻ

LITERACKI
1969

ALBERT EINSTEIN

THE THEORY OF
RELATIVITY

WORLDWIDE

I

SYRENA

zatoka
stalową świeci pustką
jak pierścień
bez kamienia

stworzę żaglowiec

niech zatrzepocze
jasny
w źrenicy słońca

kresem podróży
będą
chłodne karty biegunów

i kimeryjski żar
obręczy raka

przeciw sztormom
i cynicznej paszczy
lewiatana

zieloną
wyrzeźbię na rufie
syrenę

ZNAKI NA WODZIE

Siedział siedemdziesiąt lat
nad brzegiem Siloe
i śledził znaki na wodzie.

Widział jak wiatr
spina brudne fale
iskrami słońca
i słyszał szum deszczu
po nocach.

Żaden anioł
nie wytłumaczył mu
tych symboli.
Nie powiedziano mu nawet
po co właściwie tu jest.

Pewnego ranka
tłum zepchnął go
do butelkowo-zielonej wody.
Utonął
zostawiając po sobie
duże koło
zdziwienia.

S T A W

dzieli go
od nieba
szyba blasku

górami
pędzą błękitne pawie wiatru

sosny
wybuchają
raz po raz
słońcem

wewnątrz
u korzeni mroku
krążą zegarowe ryby
nastawione na północ

to jest niebezpieczny staw

czai się
jak lustro

ŁABĘDZIE

płyną łabędzie
czarne
do cieni przybite
czarnych
zagle słoty
oprawne w słońce

ręce
które kiedyś
drażyły korę
wiedną cicho
jak powój
na bielonej ścianie

przez palce
przecieka
złota rdza
i łabędź
który rośnie
w ciemność

P T A K I

Nocami
nawiedzają nas ptaki
wydziobują z oczu sen
o królestwie słoneczników

Usidlani
rusztowaniem rzeczy twardej
czytamy po omacku
chropowatość cegieł
i chłód żelaza

Stajemy
w sokolim brzasku
krzyże strachów
odarte ze szmat

OPERACJA

włożono go
w imadło ciszy
z góry przykrecono pułap nieba
z dołu taflę nieruchomej wody

i zaciśnięto zwolna gwinty

wisiał tak
w próżni
dusząc się
aż tchu mu brakło

wtedy bezmyślnym drgnięciem
wywołał spięcie biegunów
ruszyły elektronowe tryby
i zębatym kołem
zmiażdżyły
kruchą bańkę serca

po czym
ponownie naoliwiono łożyska

K R U K

jaki najlepszy z możliwych światów
otwieram przed tobą
dziecko

drzewo
szerokie jak świt
liczy w kwaśnych słojach
bruzdy głodu

przez ścianę
skwierczą sny w pasiakach
wydane płytkim gestom

kiedy nocą samolot piłuje niebo
drżą szyby

na kołysce
drzemie kruk

jaki najlepszy z możliwych światów
otwieram przed tobą
dziecko

PODWÓRZE

cztery deski
na krzyż zbite
nad kurzą grzędą

od ściany do ściany
biegnie stryczek
z nieskazitelnie białą bielizną

wywyższoną
ponad rude sprężyny
i kły kaczanów w błocie

na tym podwórzu
złoty kur nie pieje

zieleń opada
z jabłoni niepostrzeżona

jak policzony włos
z głowy

STARUCH

nie mój
nie twój
ten skrawek ziemi

staruch
w stalowym garniturze
rozsiał się szeroko

sprawnymi palcami
wymacał wszystkie jagodniki

kciukiem
przebił jasną błonę wody

zdemaskowane wiatraki
opuściły skrzydła

wciągnięto w niewód ksiąg
ptaki i koniki polne

nauczono snopy
kłaniać się chochołowi

twarze
przyklaskiwać masce

staruch
nie pójdzie
łagodnie w dobrą noc

będzie hasać
hasać nad urwiskiem

chce z hukiem
przejść przez stalowe ucho

jak stado wieprzów
przez tryumfalny łuk

MAŁA APOKALIPSA

tam za drzewami
czeka na nas
czarna góra

jest niczym
brakiem błękitu
nocami
dziurą w niebie

zgarbiona
nieforemna jak asfalt
pełnie z sykiem
przez świerki
ku naszym dolinom
gdzie białe owce
i króliki z przezroczystymi uszami
szczypią trawę

rzucamy pługi
wrzeczona
obejmując wzrokiem
po raz ostatni
budynki folwarczne
robimy krótki rachunek sumienia

z mozaiki
szczęka pies
cave canem

dobrze że góra ruszyła
w dzień powszedni

KIEDY OPUŚCIŁ GO ANIOŁ

któregoś wieczoru
opuścił go anioł
pofrunął z wiatrem
jak muślinowa chorągiew

przez pięć ran
wtargnęły do wnętrza
słone wody
siedlisko koni morskich
i wyłupiastych ryb

w piekącym mule
w niewodzie oleistych alg
biały butwieje manekin
z czasem i szafirowe błyski
na dnie żrenic
zmatowieją

TYGRYS

mój tygrys
woła
na mnie we mgle

złoty
w klatce sinych pręgów
żarzy się
ostro
lontem źrenic

potrójnie głupi
jak klan bandarlogu
zakryłem oczy
uszy i usta

czekam
w koronie
gasnących drzew

kiedy kwaśny oddech
liże pnie
pod żebrem serce
swędzi
jak dziąsło

III

KOBIETA Z WIOLONCZELĄ
I LISAMI

na skrzyżowaniu
zastygła kobieta

czeka aż jabłko
znów się zazieleni

do uda tuli
czarną wiolonczelę

i drży kiedy mrowie nut
przeszywa jej ciało

trzy lisy
każdy innego odcienia jesieni

wietrzą krew
na strunach wiatru

ASTROLOG W METRZE

obojętnie
z jazgotem
skrył się w tunelu
pociąg

na pustym peronie
siwobrody mag
oblicza efekty złączenia
obydwu niefortun Marsa
i srogiej Wenery

nic go nie obchodzi
moja dziewczyna
przemieniona w seledynowy śpiew
z piersią porośniętą korą
z strużką słońca
na brzozowym udzie

SZACHY

Kolczaste słowa
wiatrem rozwichrzone
wyznaczyły pole bitwy

Pomiędzy nami
czarno-biała krata niezgody
migdałowa biel raju
podminowana zdradą węża

Laufry skrzyżowały piki
koń naciera na bezbronną wieżę
królowa jak osa
kieruje sztylet w serce króla

O zmierzchu
wieczny szach
zamraża szyki bojowe

Chwytam miecz Tamerlana
ty pokornie składasz głowę
na pniu

NAWIEDZINY

przydziesz do mnie
przez śnieg
przez gołoledź
przez gołe drzewa

usłyszę kroki w zaspach
usłyszę zgrzyt drzemiącego klucza
staniesz niemo wewnątrz lustra

wtedy w trójkącie nocy
wybuchną róże
czarno czerwono i złoto
jak ognie
pod zimnym niebem

R. I J.

zaczęło się pod niebem tak jasnym
że przelot jaskółki był bolesną skazą

wokoło głązy
mistrzowskim dłutem łupane
rwały się do Boga
na kamiennych skrzydłach

w zmierzchu i chłodzie naw
rozety gwiaździste
pachniały kadzidłem

były biesiady
szemrzące potokiem jedwabiów
maskarady
krwawym językiem pochodni
przedrzeźniające dzień

były schadzki
w błękitnych kuluarach
nad wodą
pod różą księżyców

wszystko po to
zeby kiedyś
omackiem spłodzić
monstrum dwugłowe

złotą uwieńczone aureolą

R Ó Ź A

i róża
wschód wiśniowy
słodczy słońc
wydestylowana z traw pokory
w błonnym kielichu
jak ząb biały
korzeniem tkwi twardo
w gnojach

miłować trzeba
miłość wciskać
w rzeczy w ciało

u kresu
na stancy
widel stalowe rozdziawienie

albo
łuna i rdzeń paleniska
które wszystko
przez popiół
nad śnieg
nad żyły błyskawic
wybieli

albo
gęste rzęsy
nad wodami
żyznego mułu
powracające cykliczną stęchlizną

oto
dwie drogi
tylko

od róży do róży

OGIEŃ

tylko ogniem
wytrzebić można
gniazdo płomieni

ogień wypiera ogień
jak żelazo żelazo

w czarnej pochwie dymu
syczy rdzeń paleniska

jak rozżarzona struna
która pali dłonie

palcami nie można
zatomować żył nocy

ręką zatrzymać światła
kiedy upływają z ciała

tylko ogniem
zawrócić można
pochód czerni

tylko ogniem
zgasić ognisko

STARCY

pod murem
trzech starców
w kości grało

palcami drżącymi
jak powój
na płocie

opodał
wiły się we śnie
kostury

toboły drzemały
zgarbione
pielgrzymką lat

w sadach
o ziemię
dzwoniły owoce

niebem
bezglśnie
sunęło słońce

pobłękitniały zagony
chłopi wracali
do sennych chat

oni zaś grali i grali
namiętnie
jak młodzi kochają

nie bacząc na ciemność
ani na chłodny
brzęk gwiazd

kiedy nad wioską
pierwszy
zabłyśnął kur

pod murem
lśniły trzy muchomory
z białymi oczami kości

IDYLLA

traw dżunglą
pełza ślimak
czarna smoła
perłą
zieleń krasi

na ławce
pod dobrym słońcem
chłopak
jasnowłosy

dobył z kieszeni
zapałkę
trzykroć potarł krzesiwo
rozpaloną główkę siarki
wbił w chłodne mięsiwo

swąd skwierczącej mazi
z wonią lip się zlewa
sen róż nad klombami
słodko się rozwiewa

OWOC ŻYWOTA

na lewadzie
drzewo rozłożyste
wyciąga gałąź
ociężałą człowiekiem

wisi tuż nad ziemią
oczy porośnięte listowiem
głowa
w aureoli ptaków

milczy
jak drętwy język
w zużytych dzwonie

stopy
ociekają bielą
która cicho
kapie na piasek

nad nim niebo
czyste i błyszczące
nachyla się lirycznie
jak narcyz

DINOSAURY

nie siały
nie orały
unikały jabłek
i innych niestrawnych owoców

dlatego przetrwały
aż do potopu

POŻEGNANIE LATA

czekałem
długo
na to zwiastowanie

kiedy dni doszły
do słodkiego miąższu

wiatr włożył mi w usta
ogniste języki drzew

i zaśpiewałem
pożegnanie lata

odchodzi
jak zranione zwierzę
w gęstwinę

więc
raz jeszcze
nie umarłem z trawami

i będzie złote ziarno
dla srok śniegu
i ciemnego nieba

RORATE CAELI...

Przez drzewa prześlizgując się
jesienne nad trawą
o gałąź ros ciężarem zgiętą
zahaczyłem głową

na ręce i oczy
do wewnątrz zwrócone
krople ciepłe błękitne
gęstym opadły obłokiem

zabłyśły słońcem zaiskrzyły
które rudozłotą aureolą
ukoronowane wśród liści
na światła wrzecziono
nawija pajęczyny

oto hyzopem zarania spryskany
promieniem pocałunkiem namaszczoney
opadam ciągle
na kole
w głąb siebie

Panie
rozeto świata
wydźwignij mnie
z głębin
gdzie bełkot ciemny
i kołatka kalekich słów
sucho
kołacze

LEKIAJ STANOW

Wielki świat, wielki świat,
Wielki świat, wielki świat,
Wielki świat, wielki świat,
Wielki świat, wielki świat.

Wielki świat, wielki świat,
Wielki świat, wielki świat,
Wielki świat, wielki świat,
Wielki świat, wielki świat.

Wielki świat, wielki świat,
Wielki świat, wielki świat,
Wielki świat, wielki świat,
Wielki świat, wielki świat.

Wielki świat, wielki świat,
Wielki świat, wielki świat,
Wielki świat, wielki świat,
Wielki świat, wielki świat.

WRZODY

niektóre wrzody
wybuchają krwią i ogniem
ciągnąc za sobą długo
pióropusz czarnej smoły

inne
twardniejąc w diament
tną w nieskończoność
gałęzie żył

A T O L

groźny był świt
na mrocznej gałęzi morza
księżyc szalał
jak gong
porażony gromem

po karbowanej blasze fal
toczył się
po grzmocie grzmot
i noc tonęła
w spienionych urwiskach

zawinęliśmy do portu
zatoka wita nas
kirem ciszy
i kleszczami
wulkanicznych skał

mały zardzewiały parowiec
kołysze się
w cyklopińskim oku wyspy
jak drzazga
w ciemnej glazurze studni

na mostku pilot
kręgiem szklisookich
otoczony baranów
nie flet lecz fajkę
z ust wyjął wrzoścową

mówi
tu kotwice są zbędne
morze nie ma dna

PASMO TANTALA

przed niebem
i chmur ciemnym najazdem
chronią nas
spiętrzone głązy

dwa szczyty
stały na straży horyzontu
jak lwy
z grzywami lodowców

w przełęczy
jezioro
gdzie wiosna
wybucha orgazmem kwiatów
na miesiąc tylko

lasy karczują tu
widły błyskawic
zdobią mgły
wodospady i słońca

nie ma tu urn mosiężnych
nie ma gałek czarnych
ani białych

są tylko kamienie
szare jak popiół
które lecą
z grzechotem
do rzek

gdzie szczupak
szczupakowi
skrzela wydziera

DYLIŻANS PROWICJONALNY

pędzą konie
arterią kamieni
w oczy prószy
gwiezdny piach

jestem osią krajobrazu
karuzelą bruzd
która drzewami
wskazuje
nieruchomość nieba

w przedsionku doliny
stajemy
trzeba zmienić konie
białego i czarnego

drzemie tu woda
gnuśna i głęboka
syczy strumyk
źmijką bystrej rtęci

w chatach
na krawędzi snów i jawy
parobcy uprawiają porubstwo
pensjonarki poezję

jedźmy
stangret nagli
bat szykuje

komu w drogę
temu
czas

SPIS RZECZY

I

<i>Syrena</i>	9
---------------------	---

II

<i>Znaki na wodzie</i>	13
<i>Staw</i>	14
<i>Łabędzie</i>	15
<i>Ptaki</i>	16
<i>Operacja</i>	17
<i>Kruk</i>	18
<i>Podwórze</i>	19
<i>Staruch</i>	20
<i>Mała apokalipsa</i>	22
<i>Kiedy opuścił go anioł</i>	24
<i>Tygrys</i>	25

III

<i>Kobieta z wiolonczelą i lisami</i>	29
<i>Astrolog w metrze</i>	30

<i>Szachy</i>	31
<i>Nawiedziny</i>	32
<i>R. IJ</i>	33
<i>Róża</i>	35
<i>Ogień</i>	37

IV

<i>Starcy</i>	41
<i>Idylla</i>	43
<i>Owoc żywota</i>	44
<i>Dinosaury</i>	45
<i>Pożegnanie lata</i>	46
<i>Rorate caeli...</i>	47
<i>Wrzody</i>	49
<i>Atol</i>	50
<i>Pasmo Tantala</i>	52
<i>Dyżurnans prowincjonalny</i>	54

PEŁNY WYKAZ WYDAWNICTW
« BIBLIOTEKI KULTURY »

1. Witold GOMBROWICZ . *Trans-Atlantyk i Ślub* (wyczerpane)
2. George ORWELL ..... *1984* (wyczerpane)
3. Czesław MIŁOSZ ..... *Zniewolony umysł* (wyczerpane)
4. James BURNHAM .... *Bierny opór czy wyzwolenie?*
5. Czesław MIŁOSZ ..... *Światło dzienne* (Poezje) (wyczerpane)
6. Czesław STRASZEWICZ *Turyści z bocianich gniazd* (wyczerpane)
7. Stefan KORBOŃSKI .. *W imieniu Rzeczypospolitej* (wyczerpane)
8. Józef ŁOBODOWSKI .. *Złota hramota* (Poezje)
9. Czesław MIŁOSZ ..... *Zdobycie władzy* (wyczerpane)
10. Czesław MIŁOSZ ..... *Dolina Issy* (wyczerpane)
11. Marian PANKOWSKI .. *Smagła swoboda*
12. Teodor PARNICKI .... *Koniec „Zgody narodów”, 2 tomy* (wyczerpane)
13. Stefan KORBOŃSKI .. *W imieniu Kremla...* (wyczerpane)
14. Raymond ARON ..... *Koniec wieku ideologii* (wyczerpane)
15. Graham GREENE ..... *Moc i chwała*
16. Leo LIPSKI ..... *Dzień i noc* (Opowiadania) (wyczerpane)
17. Andrzej CHCIUK ..... *Smutny uśmiech* (Opowiadania) (wyczerpane)
18. Jeanne HERSCH ..... *Polityka i rzeczywistość*
19. Czesław MIŁOSZ ..... *Traktat poetycki* (wyczerpane)
20. Józef MACKIEWICZ .. *Kontra*
21. Witold GOMBROWICZ . *Dziennik (1953-1956)* (wyczerpane)
22. Andrzej BOBKOWSKI .. *Szkice piórkiem* (Francja 1940-1944), 2 tomy
23. Paweł ZAREMBA ..... *Historia Stanów Zjednoczonych* (wyczerpane)
24. Aleksander HERTZ .... *Amerykańskie stronnictwa polityczne* (Mechanizm demokracji) (wyczerpane)
25. Daniel BELL ..... *Praca i jej gorycze* (Kult wydajności w Ameryce)

26. Jan WINCZAKIEWICZ . *Izrael w poezji polskiej* (Antologia)
27. Milovan DŽILAS ..... *Nowa klasa wyzyskiwaczy* (wyczerpane)
28. Marek HŁASKO ..... *Cmentarze. Następny do raję* (wyczerpane)
29. Czesław MIŁOSZ ..... *Kontynenty* (wyczerpane)
30. Jan KOWALIK ..... *Polska w bibliografii niemieckiej 1954-1956*
(wyczerpane)
31. Stanisław REMBEK .... *W polu*
32. Howard FAST ..... *Król jest nagi* (wyczerpane)
33. Simone WEIL ..... *Wybór pism*
34. Albert CAMUS ..... *Człowiek zbuntowany* (wyczerpane)
35. James BURNHAM ..... *Rewolucja menadżerska* (wyczerpane)
36. Tadeusz KATELBACH .. *Rok złęch wróżb* (1943)
37. Jurij ŁAWRYNENKO .. *Rozstriliane wiodrodzennia* (Antologia)
38. Józef ŁOBODOWSKI .. *Pieśń o Ukrainie z tłumaczeniem na ukraiński*
Św. Hordyńskiego (wyczerpane)
39. Tadeusz NOWAKOWSKI *Syn zadżumionych* (wyczerpane)
40. — *Program Związku Komunistów Jugostawii*
(Seria „Dokumenty”, Zeszyt 5)
41. (Opr. Czesław MIŁOSZ) *Kultura Masowa* (Seria „Dokumenty”,
Zeszyt 6)
42. Marek HŁASKO ..... *Hrbitowy* (wyczerpane)
43. Jan KOWALIK ..... „Kultura” 1947-1957. Bibliografia „Kultury”
44. Borys PASTERNAK ... *Doktor Żiwago* (Wyd. 3-cie) (wyczerpane)
45. Wacław LEDNICKI .... *Glossy Krasinńskiego do apologetyki rosyjskiej* (wyczerpane)
46. Abram TERC ..... *Sąd idzie. Co to jest realizm socjalistyczny?* (wyczerpane)
47. Tibor DERY ..... *Niki* (wyczerpane)
48. Wiktor SUKIENNICKI . *Kolumbowy Błąd* (Seria „Dokumenty”,
Zeszyt 7) (wyczerpane)
49. Wacław IWANIUK .... *Milczenia 1949-1959* (Poezje) (wyczerpane)
50. Czesław MIŁOSZ ..... *Rodzinną Europą* (wyczerpane)
51. Gustaw HERLING-GRU-
DZIŃSKI ..... *Skrzydła ołtarza*
52. Halszka GUILLEY-
CHMIEŁOWSKA ..... *Spotkania na galerii*
53. Józef CZAPSKI ..... *Oko*
54. Witold GOMBROWICZ . *Pornografia* (wyczerpane)
55. Leo LIPSKI ..... *Piotruś*
56. Aldous HUXLEY ..... *Nowy wspaniały świat poprawiony*
57. Kazimierz WIERZYŃSKI *Tkanka ziemi* (wyczerpane)
58. Stanisław KOT ..... *Jerzy Niemirycz — inicjator Ugody Ha-*
dziackiej

59. (Opr. Czesław MIŁOSZ) *Węgry* (Seria „Dokumenty”, Zeszyt 8)
60. Artur Marya SWINARSKI *Sasza i bogowie*
61. Andrzej CHCIUK ..... *Rejs do Smithton — Stary ocean.*
62. Adam CIOŁKOSZ ..... *Róża Luksemburg a Rewolucja Rosyjska*
Róża Luksemburg ..... *Rewolucja Rosyjska* (Seria „Dokumenty”,
Zeszyt 9) (wyczerpane)
63. Bogdan CZAYKOWSKI i
Bolesław SULIK ..... *Polacy w W. Brytanii*
64. Danuta MOSTWIN .... *Ameryko! Ameryko!*
65. Paweł HOSTOWIEC ... *Eseje dla Kassandry*
66. Aleksander HERTZ .... *Żydzi w kulturze polskiej* (wyczerpane)
67. Andrzej STAWAR ..... *Pisma ostatnie* (Seria „Dokumenty”, Ze-
szyt 10) (wyczerpane)
68. Abram TERC ..... *Opowieści fantastyczne*
69. I. IWANOW ..... *Czy istnieje życie na Marsie?*
70. Abram TERC ..... *Fantastyczne Powieści* (wyczerpane)
71. I. IWANOW ..... *Jest' li ziżń na Marsie?*
72. Paweł ZAREMBA ..... *Historia Polski. Cz. I.*
73. — *Zeszyty Historyczne* (Zeszyt 1-szy)
74. Adam CZERNIAWSKI . *Topografia wnętrza* (Poezje) (wyczerpane)
75. Władysław BRONIEWSKI *Wiersze* (wyczerpane)
76. Józef CZAPSKI ..... *Na nieludzkiej ziemi* (wyczerpane)
77. Czesław MIŁOSZ ..... *Człowiek wśród skorpionów*
78. Bernard SINGER ..... *Od Witosa do Sławka*
79. Czesław MIŁOSZ ..... *Król Popiel i inne wiersze*
80. — *Zeszyty Historyczne* (Zeszyt 2-gi) (wyczer-
pane)
81. Witold GOMBROWICZ . *Dziennik. Tom II (1957-1961)*
82. Milovan DŽILAS ..... *Rozmowy ze Stalinem* (wyczerpane)
83. Jerzy MOND ..... *6 lat temu...* (Kulisy Polskiego Październi-
ka) (Seria „Dokumenty”, Zeszyt 11-ty)
(wyczerpane)
84. — *Zeszyty Historyczne* (Zeszyt 3-ci)
85. Józef WITTLIN ..... *Orfeusz w piekle XX wieku*
86. Zygmunt HAUPT ..... *Pierścień z papieru*
87. Marek HŁASKO ..... *Opowiadania*
88. Maria CZAPSKA ..... *Polacy w ZSSR (1939-1942)* Antologia
89. Witold JEDLICKI ..... *Klub Krzywego Koła* (Seria „Dokumenty”,
Zeszyt 12-ty)
90. — *Zeszyty Historyczne* (Zeszyt 4-ty)
91. Abram TERC ..... *Lubimow* (wyczerpane)
92. — *We własnych oczach.* Antologia współczesnej
literatury sowieckiej
93. Gustaw HERLING-GRU-
DZIŃSKI ..... *Drugie przyjście oraz inne opowiadania i*
szkice

94. Jan KOWALIK ..... *Materiały do historii prasy polskiej na obczyźnie 1939-1962*
95. --- *Zeszyty Historyczne (Zeszyt 5-ty)*
96. Marek HŁASKO ..... *Brudne czyny. Wszyscy byli odwrócenia*
97. Kazimierz WIERZYŃSKI *Kufer na plecach (Poezje) (wyczerpane)*
98. Bogdan CZAYKOWSKI . *Spór z granicami (Poezje) (wyczerpane)*
99. Wincenty WITOS ..... *Moje Wspomnienia. Tom I/III*
100. Walter G. KRYWICKI . *Byłem agentem Stalina (Seria „Archiwum Rewolucji”) (wyczerpane)*
101. Jan BIELATOWICZ .... *Gaude Mater Polonia (wyczerpane)*
102. Stanisław MACKIEWICZ *Polityka Becka*
103. — *Zeszyty Historyczne (Zeszyt 6-ty)*
104. Ignazio SILONE ..... *Wybór towarzyszy (Seria „Archiwum Rewolucji”)*
105. Wiktor SUKIENNICKI . *Biała Księga (Seria „Dokumenty”, Zeszyt 13-ty) (wyczerpane)*
106. Juliusz MIEROSZEWSKI *Ewolucjonizm (wyczerpane)*
107. Abram TERC ..... *Mysli niespodziewane (wyczerpane)*
108. — *Zeszyty Historyczne (Zeszyt 7-my)*
109. Wacław IWANIUK .... *Wybór wierszy*
110. Michał K. PAWLIKOWSKI ..... *Wojna i sezon*
111. Gustaw HERLING-GRU-
DZIŃSKI ..... *Inny świat (wyczerpane)*
112. Witold GOMBROWICZ . *Kosmos (wyczerpane)*
113. Borys LEWICKIJ ..... *Terror i rewolucja (Seria „Archiwum Rewolucji”)*
114. Stanisław VINCENZ .... *Po stronie pamięci*
115. Danuta MOSTWIN .... *Olivia*
116. Czesław MIŁOSZ ..... *Gucio zaczarowany (Poezje) (wyczerpane)*
117. — *Zeszyty Historyczne (Zeszyt 8-my)*
118. Jerzy PIETRKIEWICZ . *Poematy londyńskie i wiersze przedwojenne*
119. January GRZĘDZIŃSKI . *Maj 1926 (Seria „Dokumenty”, Zeszyt 14-y)*
120. Mikołaj ARŻAK ..... *Odkupienie i inne opowiadania*
121. Arthur KOESTLER .... *Fragmety wspomnień (Seria „Archiwum Rewolucji”)*
122. Michel GARDER ..... *Agonia reżymu w ZSSR (Seria „Archiwum Rewolucji”) (wyczerpane)*
123. Piotr GUZY ..... *Krótki żywot bohatera pozytywnego*
124. — *Dialog polsko-niemiecki w świetle dokumentów kościelnych (Seria „Dokumenty”, Zeszyt 15-ty) (wyczerpane)*
125. — *Zeszyty Historyczne (Zeszyt 9-ty)*
126. Barbara TOPORSKA .. *Siostry*

127. — *Sąd idzie! Stenogram z procesu A. Siniawskiego i J. Daniela* (Seria „Dokumenty”, Zeszyt 16-ty)
128. Marek HŁASKO ..... *Piękni, dwudziestoletni*
129. Borys LEWYČKYJ .... *Polityka narodowościowa w ZSSR* (Seria „Archiwum Rewolucji”)
130. Mihajlo MIHAJLOV ... *Tematy rosyjskie* (Seria „Archiwum Rewolucji”)
131. George J. FLEMMING .. *Polska mało znana*
132. J. KUROŃ i K. MODZELEWSKI ..... *List otwarty* (Seria „Dokumenty”, Zeszyt 17-ty) (wyczerpane)
133. — *Zeszyty Historyczne* (Zeszyt 10-ty)
134. Wacław LEDNICKI .... *Rosyjsko-polska entente cordiale 1903-1905*
135. Adam CZERNIAWSKI . *Sen — Cytadela — Gaj* (Poezje)
136. — *Schizmy* (Seria „Dokumenty”, Zeszyt 18-ty)
137. George J. FLEMMING .. *Czym to się je?*
138. Witold GOMBROWICZ . *Dziennik III. Operetka*
139. Aleksander HERTZ .... *Refleksje amerykańskie*
140. — *Zeszyty Historyczne* (Zeszyt 11-ty)
141. Olga SCHERER ..... *W czas morowy*
142. Alicja ZAWADZKA-WETZ ..... *Refleksje pewnego życia* (Seria „Dokumenty”, Zeszyt 19-ty)
143. Bonifacy MIAŻEK .... *Ziemia otwarta* (Poezje)
144. Juliusz MIEROSZEWSKI *Polityczne Neurozy*
145. — *Zeszyty Historyczne* (Zeszyt 12-ty)
146. Aleksander HERTZ .... *Szkice o ideologiach*
147. Wiktor SUKIENNICKI . *Legenda i Rzeczywistość* (Seria „Dokumenty”, Zeszyt 20-ty)
148. Tomasz STALIŃSKI ... *Widziane z góry*
149. Galina SIERIEBRIAKOWA ..... *Huragan* (Seria „Archiwum Rewolucji”) (wyczerpane)
150. Swietlana ALLILUJEWA *Dwadzieścia listów do Przyjaciela* (Seria „Archiwum Rewolucji”)
151. Aleksander WEISSBERG-CYBULSKI ..... *Wielka Czystka* (Seria „Archiwum Rewolucji”)
152. Leopold TYRMAND .... *Życie towarzyskie i uczuciowe*
153. — *Zeszyty Historyczne* (Zeszyt 13-ty)
154. Kazimierz WIERZYŃSKI *Czarny Polonez* (Poezje)
155. Czesław DOBEK ..... *Drugi rzut i inne opowiadania*
156. Wacław IWANIUK .... *Ciemny Czas* (Poezje)
157. Leon MITKIEWICZ .. *Z gen. Sikorskim na obczyźnie* (Seria „Dokumenty”, Zeszyt 21-ty).
158. Alicja IWAŃSKA .... *Świat przetłumaczony*
159. Piotr GUZY ..... *Stan wyjątkowy*

160. Julian KULSKI ..... *Stefan Starzyński w mojej pamięci* (Seria „Dokumenty”, Zeszyt 22-gi).
161. — *Zeszyty Historyczne* (Zeszyt 14-ty)
162. Andrej SACHAROW .. *Rozmyślenia* (Seria „Dokumenty”, Zeszyt 23-ci)
163. Jerzy ANDRZEJEWSKI . *Apelacja*
164. Eugenio REALE ..... *Raporty. Polska 1945-1946* (Seria „Dokumenty”, Zeszyt 24-ty)
165. Stanisław WYGODZKI . *Zatrzymany do wyjaśnienia*
166. Henryk GRYNBERG .. *Zwycięstwo*
167. — *Wydarzenia marcowe 1968* (Seria „Dokumenty”, Zeszyt 25-ty)
168. Dominique DE ROUX . *Rozmowy z Gombrowiczem*
169. Iwan KOSZELIWEC .. *Ukraina 1956-1968* (Seria „Dokumenty”, Zeszyt 26-ty)
170. — *Zeszyty Historyczne* (Zeszyt 15-ty)
171. Kazimierz WIERZYŃSKI *Sen mara* (Poezje)
172. — *Polskie Przedwiośnie. Dokumentów marcowych T. II — Czechosłowacja* (Seria „Dokumenty”, Zeszyt 27-my)
173. Józef MACKIEWICZ .. *Nie trzeba głośno mówić* (Powieść)

ACHEVE D'IMPRIMER SUR LES PRESSES DE L'IMPRIMERIE
 RICHARD, 24, RUE STEPHENSON, PARIS 18^e
 LE 11 JUILLET 1969

Dépôt légal : 3e trimestre 1969

Cena 7 F (dol. 1,75)